

अतिनिद्रम् (acc. von अति + निद्रा) adv. über die Zeit des Schlafens hinaus, = निद्रा संप्रति न युज्यते P. 2, 1, 6, Sch.

अतिनिवृत् (अति + निवृत्) f. N. eines Metrums, dessen 3 Pāda's 7, 6, 7 Silben zählen: षट्: सप्तकयोर्मध्ये स्तोत्राणां विवाचीति । यस्याः साति-निवृत्ताम् गायत्री दिदृशान्तरा ॥ Als Beispiel wird RV. 6, 43, 29. angeführt; ein solches Metrum beruht aber dort und sonst nur auf falscher Lesung. KĀTJ. ANUKR. 3, 2. bei WEBER, VS. p. LVII. Die Handschriften schwanken zwischen निवृत् und निवृत्; jene Leseart finden wir bei COLLEBR. Misc. Ess. II, 132, diese in MÜLLER'S RV. und WEBER'S VS. — Vgl. अतिपादनिवृत्.

अतिनौ (अति + नौ) adj. n. ० aus dem Schiff gestiegen, ausgeladen AK. 1, 2, 3, 14. P. 1, 1, 48, Sch. 1, 2, 47, Sch.

अतिपटीक्षेप (अति + पटीक्षेप) m. Davon instr. अतिपटीक्षेपेण VIKR. 3, 1, v. 1. für अपटीक्षेपेण ohne Wegziehung des Bühnenvorhanges; vgl. BOLLESEN zu 3, 1.

अतिपतन (von पत् mit अति) n. das Ueberschreiten ÇABDAR. im ÇKDR. अतिपति (von पत् mit अति) f. das Verstreichen: देशकालातिपतौ wenn die örtlichen und zeitlichen Verhältnisse verstrichen sind, es nicht mehr gestatten JĀG. 2, 169. क्रियातिपतौ wenn die Handlung verstreicht, nicht zu Stande kommt P. 3, 3, 139. प्रज्ञातिपतौ KĀTJ. ÇA. 25, 4, 21. 22. अग्निहोत्रातिपतौ 10, 24.

अतिपत्र (अति + पत्र) m. N. zweier Pflanzen: a) = कृत्तिकन्दवृत्. — b) = शाकवृत् (Teakbaum) RĪG. im ÇKDR. अतिपथिन् (अति + पथिन्) m. nom. अतिपथ्यास् guter Weg AK. 2, 1, 16. H. 984.

अतिपद् (अति + पद्) adj. mit einem überschüssigen Fuss P. 6, 2, 191. अतिपदा शक्वरी PAT. अतिपदा गायत्री Sch.

अतिपरोक्ष (अति + परोक्ष) adj. sehr dem Auge entzogen, überaus dunkel: अतिपरोक्षवृत्तयः शब्दाः heissen solche Wörter, bei denen sowohl die Bedeutung des Stammes, als auch die der Endung sich sehr schwer erkennen lässt, DURGA zu NIR. 1, 1; vgl. ROTH, Zur L. u. G. d. W. 51.

अतिपात (von पत् mit अति) m. AK. 2, 7, 36. 3, 3, 33. H. 1504. 1) das Verstreichen: कालस्यातिपातः P. 3, 3, 38, Sch. — 2) Versäumniß, Vernachlässigung: न चेदन्यकार्यातिपातः ÇĀK. 7, 10, 11. — 3) Misshandlung: प्राणातिपातनिरतः VIÇV. 9, 21.

अतिपातक (अति + पातक) n. Todsünde. Der PRĀJACĪTTAVIVEKA im ÇKDR. führt als solche auf: a) von Seiten eines Mannes: die Vermischung mit der Mutter, der Tochter oder der Schwiegertochter; b) von Seiten einer Frau: die Vermischung mit dem Vater, dem Sohn oder dem Schwiegervater.

अतिपातित (vom caus. von पत्, पतति mit अति) adj. durchgebrochen, ganz gebrochen: अस्थि निशेषतश्चिह्नमतिपातितम् SUÇR. 1, 301, 10.

अतिपातिन् (von पत् mit अति) adj. 1) einen schnellen Verlauf habend, acut (von einer Krankheit) SUÇR. 1, 18, 12. — 2) überholend, an Geschwindigkeit übertreffend: पवनतिपातिभिर्हिरिभिः RAGH. 3, 30.

अतिपात्य (von पत् mit अति) adj. zu vernachlässigen: धर्मकार्यमनतिपात्यं देवस्य ÇĀK. 60, 17.

अतिपादनिवृत् (अति + पादनिवृत्) f. N. eines Metrums, dessen 3 Pā-

da's 6, 8, 7 Silben zählen: षट्सप्तकयोर्मध्ये ऽष्टावतिपादनिवृत् KĀNDAS 4. — Vgl. अतिनिवृत्.

अतिपितर (अति + पितर) adj. den Vater übertreffend ÇAT. Br. 14, 9, 4, 29. = BRH. ÂR. Up. 6, 4, 28.

अतिपितामह (अति + पितामह) adj. den Grossvater väterlicher Seits übertreffend ÇAT. Br. 14, 9, 4, 29. = BRH. ÂR. Up. 6, 4, 28.

अतिपूत (अति + पूत) adj. zu sehr gereinigt: सौमातिपूत durch den Soma ÇAT. Br. 5, 3, 4, 11. 13. 33. KĀTJ. ÇA. 15, 10, 19. 19, 1, 2. 22, 9, 15.

अतिपूरुष (अति + पूरुष) m. ein grosser Held: क्रिवीषाम् ÇAT. Br. 13, 3, 4, 7. (in einer Gāthā).

अतिप्रकाश (अति + प्रकाश) adj. allgemein bekannt: ० धैर्यः R. 3, 39, 12.

अतिप्रगे (अति + प्रगे) adv. allzu früh am Morgen M. 4, 62.

अतिप्रणय (अति + प्रणय) m. allzu grosse Anhänglichkeit: नातिप्रणयः कार्यः कर्तव्यः प्रणयश्च ते R. 4, 21, 36.

अतिप्रबन्ध (अति + प्रबन्ध) m. ununterbrochene Fortdauer: अतिप्रबन्धप्रकृतान्त्रवृष्टिभिः (Sch. अतिप्रबन्धेनातिनैरुत्प्रेषा) RAGH. 3, 58.

अतिप्रमाण (अति + प्रमाण) adj. von ausserordentlichem Maasse, sehr gross: अतिप्रमाणा बह्वो भुवंगमाः R. 5, 54, 17.

अतिप्रवर्ण (अति + प्रवर्ण) n. das Darübererwählen, das Zweitgehen bei der Wahl ÂÇV. ÇA. 12, 13. Verz. d. B. H. 26.

अतिप्रवृत्ति (अति + प्रवृत्ति) f. zu heftiger Erguss: नाडीशोणितातिप्रवृत्तिषु SUÇR. 1, 36, 9. लालास्वेदयोरति ० 2, 268, 7. पुरीषाति ० 180, 20. zu starke Ausdünstung (der Haut) 1, 91, 1.

अतिप्रवृद्ध (अति + प्रवृद्ध) adj. allzu übermüthig: तत्रस्यातिप्रवृद्धस्य ब्राह्मणान्प्रति M. 9, 320.

अतिप्रश्न (अति + प्रश्न) m. eine die Grenzen überschreitende Frage: अतिप्रश्नान्पृच्छसि PRAÇNOP. 3, 2.

अतिप्रश्न्य (von अतिप्रश्न) adj. in Bezug worauf eine die Grenzen überschreitende Frage angemessen ist: अनतिप्रश्न्या वै देवतामतिपृच्छसि BRH. ÂR. Up. 3, 6.

अतिप्रसक्ति (अति + प्रसक्ति) f. eine zu grosse Anhänglichkeit, mit dem gen.: अतिप्रसक्ति चेतोषा (इन्द्रियार्थानां) मनसा संनिवर्तयेत् M. 4, 16.

अतिप्रसङ्ग (अति + प्रसङ्ग) m. 1) eine zu grosse Neigung (zu den Weibern) SUÇR. 2, 148, 14. स्त्रीणामतिप्रसङ्गेन 527, 21. नातिप्रसङ्गः प्रमदासु कार्यः PĀNĀT. I, 201. — 2) eine zu weite Ausdehnung (einer grammatischen Regel) P. 6, 1, 115, Vārtt. 1. 7, 4, 67, Vārtt. 2. 8, 2, 88, Vārtt. 1. 8, 2, 37. Sch.

अतिप्राणम् (अति + प्राण) adv. über das Leben, mehr als das Leben: अतिप्राणप्रीया theurer als das eigene Leben PĀNĀT. 220, 24.

अतिप्रेषित (अति + प्रेषित) n. die Zeit nach den Praisha's (s. d.): अतिप्रेषिते (Schol.: कारयेन्नान्तरकाले) ऽग्नीदाह KĀTJ. ÇA. 12, 6, 22.

अतिबल (अति + बल) 1) adj. überaus stark H. an. 4, 235. MRD. I. 48. R. 3, 20, 37. 5, 38, 30. 6, 30, 39. 37, 65. नातिबला भद्याः SUÇR. 1, 235, 3. — 2) N. pr. eines Königs MBH. 12, 2213. LIA. I, 798.

अतिबला (अति + बला) f. 1) Name eines Zauberspruches: मन्त्रग्रामं गृह्णाण त्वं बलामतिबलां तया R. 1, 24, 12. बलामतिबलां चैव पठतस्तत्र 14. बला चातिबला चैव ज्ञानविज्ञानमातरो 16. — 2) N. pr. eine Tochter Daksha's und Gemahlin Kaçjapa's: बलामतिबलामपि R. 3, 20, 12. —